

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/167/2016
Identifikačné číslo spisu: 8215204416
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8215204416.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne S. I., bývajúcej v J., zastúpenej JUDr. Vladimírom Cahajlom, advokátom so sídlom v Bardejove, Dlhý rad č. 16, proti žalovanej I. J., bývajúcej J., zastúpenej JUDr. Jánom Garajom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná č. 137, o nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 298/2015, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 14. októbra 2015 sp. zn. 23 Co 218/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov uznesením zo 7. júla 2015 č.k. 3 C 298/2015-19 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanej povinnosť umožniť žalobkyni: a/ užívanie časti domu súpisné číslo XX v obci J. v stave pred 11. aprílom 2015, b/ prevziať osobné veci patriace žalobkyni. Rozhodol, že toto predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2 C 70/2014.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) zmenil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie tak, že I. žalovanej uložil povinnosť umožniť žalobkyni užívanie predmetného domu do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2 C 70/2014, II. v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

3. Výrok I. uvedeného uznesenia odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním s odôvodnením, že jej postupom súdu prvej inštancie bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), a to tým, že s uznesením nariaďujúcim predbežné opatrenie jej nebol doručený návrh na nariadenie predbežného opatrenia a v priebehu konania jej neboli doručené prílohy označené v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Súd prvej inštancie sa dopustil pochybenia aj pri doručovaní uznesenia, ktorým vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia. Namietala tiež nedostatok svojej vecnej legitímácie. Podľa názoru žalobkyne je napadnuté uznesenie neurčité a nevykonateľné, lebo v ňom nie je

špecifikovaná časť domu, ktorú má umožniť žalobkyni užívať. Odvolací súd prekročil návrh na nariadenie predbežného opatrenia (návrh sa týkal len užívania časti domu, odvolací súd ale nariadil predbežné opatrenie vo vzťahu k celému domu). Postup odvolacieho súdu bol nesprávny tiež v tom, že nerešpektoval ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu v napadnutom výroku buď zmenil (tak, že sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietla), alebo zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné. Zdôraznila, že návrhom sa domáha užívania domu s príslušenstvom tak, ako to zodpovedá obsahu vecného bremena zriadeného darovacou zmluvou.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie bolo podané 2. decembra 2015.

7. Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 CSP). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 veta prvá CSP).

8. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

8.1. Dovolaná podaná do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. Dovolanie žalovanej smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie procesne prípustné. Navyše, dovolanie proti uzneseniu o predbežnom opatrení bolo v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

12. Dovolanie žalovanej by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné iba vtedy, ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľka nenamietala, že v konaní došlo k procesným vadám vymenovaným v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní najavo.

13. Dovolateľka zastáva názor, v zmysle ktorého jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle ustanovenia § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

14. Žalovaná dovolaním napadla uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení.

14.1. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy predstavovalo predbežné opatrenie procesný zabezpečovací prostriedok dočasného a provizórneho charakteru, ktorého účelom bolo - ešte pred rozhodnutím súdu vo veci samej - zabezpečiť podmienky na poskytnutie reálnej, účinnej a efektívnej súdnej ochrany.

14.2. Občianskoprávny súd rozhodoval o návrhu účastníka na nariadenie predbežného opatrenia aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Tento návrh sa pred rozhodnutím o ňom ostatným účastníkom nedoručoval. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručoval súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením nariaďujúcim predbežné opatrenie. Takáto úprava vytvárala priestor na to, aby sa žalovaný dozvedel o predbežnom opatrení až v okamihu, keď bolo voči nemu účinné.

14.3. Uvedené hľadiská sa uplatňovali tak v právnej úprave rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj v právnej úprave konania o odvolaní proti rozhodnutiu o nariadení predbežného opatrenia (vid' § 75 ods. 8 veta tretia O.s.p.).

15. Žalovaná tvrdí, že k odňatiu jej možnosti konať pred súdom došlo tým, že súd prvej inštancie jej nedoručil návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Zo spisu ale vyplýva, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia jej bol doručený ešte pred nariadením predbežného opatrenia 30. júna 2015 (vid' doručenkou na z č.l. 17 spisu); žalovaná sa k nemu dokonca aj písomne vyjadrila (č.l. 21 spisu). V čase doručenia tohto návrhu nebola ešte žalovaná zastúpená advokátkou (vid' plnú moc jej udelenú až 1. júla 2015 - č.l. 22 spisu), preto doručenie návrhu žalovanej malo účinky riadneho doručenia.

16. Žalobkyňa namieta, že jej neboli doručené prílohy návrhu (potvrdenie o podaní trestného oznámenia, zápisnica o trestnom oznámení, lekárska správa o zraneniach žalobkyne) a z toho vyvodzuje existenciu vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že nemala možnosť vyjadriť sa k ich obsahu. Dovolací súd v súvislosti s touto námietkou poukazuje na to, že pokiaľ ustanovenie § 79 ods. 4 O.s.p. ukladalo súdu povinnosť doručiť ostatným účastníkom žalobu spolu s prílohami, ustanovenie § 74 ods. 8 O.s.p. mu ukladalo povinnosť doručiť ostatným účastníkom (iba) návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Aj v tom bolo potrebné vidieť uprednostnenie záujmu na rýchlej, účinnej a dočasnej ochrane práv navrhovateľa predbežného opatrenia (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 147/2011, 3 Cdo 579/2014 a 6 Cdo 143/2010). Navyše, podľa obsahu spisu (vid' doručenkou na č.l. 17 spisu) bol do vlastných rúk žalovanej doručený nielen návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ale aj jeho prílohy. Dovolací súd opakuje, že v čase doručovania tejto zásielky nebola ešte žalovaná zastúpená advokátkou (vid' plnú moc z 1. júla 2015 - č.l. 22 spisu), preto doručenie žalovanej malo účinky riadneho doručenia. Predmetná námietka je preto neopodstatnená.

17. K dovolacej argumentácii, podľa ktorej sa sudy dopustili pochybení pri doručovaní uznesenia nariaďujúceho predbežné opatrenie, dovolací súd uvádza, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo doručené do vlastných rúk žalovanej 17. júla 2015 (viď doručenkú na č.l. 20 spisu) a jej právnej zástupkyňi - ako aj sama uvádza v dovolaní - 11. septembra 2015. Predmetné rozhodnutie bolo teda napokon žalovanej riadne doručené.

18. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nepovažovala rozhodovacia prax najvyššieho súdu do 30. júna 2016 ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

19. Žalovaná v dovolaní uvádza, že súd prvej inštancie konal podľa § 74 O.s.p., odvolací súd ale podľa § 102 O.s.p. Z toho žalovaná vyvodzuje, že povinnosťou odvolacieho súdu bolo postupovať podľa ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p., ktoré ale odvolací súd nerešpektoval.

19.1. Ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. ukladalo odvolaciemu súdu, aby ešte pred rozhodnutím o odvolaní vtedy, keď je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzval účastníkov konania na vyjadrenie sa k možnému použitiu tohto ustanovenia. Účelom § 213 ods. 2 O.s.p. bolo zabrániť prekvapivému rozhodnutiu odvolacieho súdu z hľadiska právnej kvalifikácie merita vecí podľa (odlišného ustanovenia) hmotného práva.

19.2. V danom prípade dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu obsahuje odkaz na procesné ustanovenie upravujúce nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania (§ 75 ods. 8 O.s.p.), ako aj na ustanovenie upravujúce nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania (§ 102 O.s.p.). To však neznamená, že odvolací súd mal postupovať podľa § 213 ods. 2 O.s.p.; jeho rozhodnutie v nevyznieva „prekvapivo“ ani „nečakane“ a postup odvolacieho súdu z materiálneho hľadiska nemohol viesť k odňatiu možnosti žalovanej realizovať jej procesné oprávnenia (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

20. Žalovaná prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje tiež z toho, že odvolací súd prekročil návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia (týkajúci sa iba časti domu) a predbežné opatrenie nariadil vo vzťahu k celému domu. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 2 Cdo 44/2010) konštatoval, že „ak súd prekročí pri svojom rozhodovaní návrh účastníka a prizná mu viac, než čoho sa domáhal, nemá takýto postup súdu za následok vady konania uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. Pochybenie súdu v tomto smere je spôsobilé založiť inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Existenciu takejto inej vady konania však dovolací súd je oprávnený skúmať len vtedy, keď je dovolanie prípustné“.

21. Žalovanou v dovolaní namietané ďalšie „iné vady“ boli právnou úpravou účinnou do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

22. Tým, že žalovaná spochybňuje svoju pasívnu vecnú legitimáciu (prípadne tvrdí, že odvolací súd neaplikoval správne ustanovenia zákona), namieta nesprávne právne posúdenie.

22.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie vecí bolo do 30. júna 2016 považované len za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

22.2. Nesprávne právne posúdenie vecí ale prípustnosť dovolania nezakladalo (viď najmä judikát R

54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

23. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok sledovaný dovolaním (možnosť uskutočniť meritórny dovolací prieskum), ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

24. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.